

3. ETT HÅLLBART KONKURRENSKRAFTIGT FINLAND

3.2 Uppdatering av aktiebolagslagen

Övre gräns för det disponibla anslaget: 130 000 €

Tidsplan: 4/2019–4/2020

Beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Aktiebolagslagen har varit i kraft i över tolv år. Efter lagens ikraftträdande har bland annat nya tekniker och tjänster som bygger på dessa, självsysselsättning, behoven i fråga om mikro- och småföretagsverksamhet, förändringar i arbete och företagsverksamhet, globaliseringen samt utvecklingen av företagsverksamheten och företagsfinansieringen bidragit till att bolagens verksamhetsmiljöer och det övriga samhället har ändrats och fortsätter att ändras avsevärt. Även bolagslagstiftningen är av betydelse då företagen fattar beslut om sin etablering och investeringarna om sina investeringar i den internationella verksamhetsmiljön. Därför måste Finlands bolagslagstiftning ständigt befinna sig på god internationell nivå med tanke på både börsbolag och övriga aktiebolag.

År 2015 utarbetade justitieministeriet en [bedömningspromemoria](#) om aktiebolagslagen. I promemorian bedömdes det med beaktande av ovannämnda utvecklingstrender hur lagen fungerar och vilka ändringsbehov det finns i den. Promemorian sändes på remiss (se [sammandrag av remissyttrandena](#)). Den ovannämnda utvecklingen har därefter tilltagit i styrka, vilket har framhållt de nämnda behoven och samtidigt fört med sig nya sätt att svara på behoven.

Genomförandet av ovannämnda ändringsbehov och bedömningen av ändringarnas konsekvenser förutsätter sådan närmare forskningsinformation som för närvarande inte finns tillgänglig.

Efter remissen (se sammandrag av remissyttrandena) har man i flera samband utrett och diskuterat bland annat utnyttjandet av blockkedjeteknik i bolagens verksamhet och finansiering. Dessutom har man inom EU på Europeiska kommissionens initiativ fäst särskilt avseende vid digitalisering av och kompatibilitet hos handelsregister (se bland annat KOM(2018) 239 slutlig) samt vid underlättande av gränsöverskridande bolagsarrangemang (se bland annat KOM (2018) 241 slutlig). Också de eventuella konsekvenser som kraven på hållbar utveckling har för bolagslagstiftningen är något som kommer att diskuteras. De nämnda utvecklingstrenderna framhäver behovet av att även på mer allmänt plan bedöma hur uppdaterad aktiebolagen är och vilken roll den har som en konkurrenskraftsfaktor.

Forskningsfrågor:

Undersökningen består av två delar. I den första ska det på allmänt plan granskas hurdan konkurrenskraftsfaktor aktiebolagslagen är. Syftet med denna **allmänna del** är att uppdatera och vid behov komplettera den bedömning av ändringsbehoven i aktiebolagslagen som justitieministeriet gjorde 2015–2016.

Forskningsfrågor för den allmänna delen är följande:

- Vilka krav eller förfaranden i aktiebolagslagen är av största betydelse med tanke på lagstiftningens möjligheter att upprätthålla den internationella konkurrenskraften? Motsvarar bestämmelserna i aktiebolagslagen till väsentliga delar den senaste

internationella utvecklingen i de viktigaste jämförelseländerna när det gäller å ena sidan börsbolag och å andra sidan övriga privata och publika aktiebolag?

- Finns det behov att göra bestämmelserna i aktiebolagslagen lättare, tydligare eller mer flexibla? Om ja, vilka är de största ändringsbehoven? (Det kan gälla t.ex. transaktioner med närstående parter, begränsningar som gäller villkor för överlåtelse och förvärv av aktier, inlösen av minoritetsaktier, aktieemission, villkor för aktieteckning eller ett privat aktiebolag som leds av en enda eller flera delägare.)

Den allmänna delens forskningsuppgift omfattar emellertid inte 1) sådana frågor om bolagsrättslig skuldkonvertering och Scheme of Arrangement-förfarandet som har behandlats i statsrådets utrednings- och forskningsverksamhets publikation 6/2018 "Internationell utredning av skuldkonverteringens dimensioner med tanke på företagsarrangemang och insolvens" samt 2) slopandet av kravet på minimikapital i privata aktiebolag (en regeringsproposition om frågan, RP 238/2018, har lämnats till riksdagen).

I undersökningens andra, **särskilda del** är syftet att producera mer detaljerad forskningsinformation för att genomföra de redan identifierade ändringsbehoven i aktiebolagslagen. Den särskilda delens forskningsfrågor är delvis överlappande med den allmänna delens forskningstema och kan vid behov redigeras och kompletteras i enlighet med vad som den som gör utredningen och utredningens styrgrupp kommer överens om.

Forskningsfrågor för den särskilda delen är följande:

- **Ledningens uppgift:** Hur tillämpas ledningens lojalitetsprincip och hur fastställs bolagets intresse i olika situationer och olika bolag (inkl. bolag av olika storlekar, i olika branscher, med olika kapitalstrukturer och med olika intressentgrupper)? Hur ser ledningens uppgift enligt bolagslagen ut i förhållande till kraven i den speciallagstiftning som tillämpas på bolagets verksamhet (t.ex. kravet på hållbar finansiering)? Vilka bestämmelser om ledningens bolagsrättsliga uppgift finns i de viktigaste jämförelseländernas lagstiftning (särskilt med tanke på den senaste tidens internationella utveckling)? Är det nödvändigt att ändra definitionen av ledningens uppgift, och vilka konsekvenser har en eventuell ändring med tanke på olika bolag och deras intressentgrupper?
- **Delägarnas beslutsfattande i börsbolag och övriga aktiebolag:** Hur kan delägarna i sitt beslutsfattande bättre utnyttja de möjligheter som tekniken och tjänster för deltagande för med sig (särskilt i fråga om börsbolag)? Vilka bestämmelser om delägarnas beslutsfattande i synnerhet i börsbolag finns i de viktigaste jämförelseländernas lagstiftning (särskilt med tanke på den senaste tidens internationella utveckling)? Finns det bestämmelser om elektronisk bolagsstämma i de viktigaste jämförelseländerna (särskilt med tanke på den senaste tidens internationella utveckling)? Om ja, hurdana är de? På vilket sätt borde bestämmelserna om beslutsfattandet ändras, och vilka konsekvenser har en eventuell ändring med tanke på olika bolag och delägare, investerare och andra intressentgrupper?
- **Delägarnas rätt att få information, elektronisk kommunikation och bolagsstämmoförfaranden:** Hur borde de nuvarande och kommande elektroniska tjänsterna beaktas i aktiebolagslagens bestämmelser om delägarens rätt att få information, kommunikation mellan bolaget och delägaren och anordnande av bolagsstämma? Vilka eventuella begränsningar (t.ex. i fråga om personuppgifter och affärshemligheter) bör beaktas i bestämmelserna om delägarens rätt att få information? På vilket sätt bör dessa beaktas? Vilka bestämmelser om delägarens rätt att få information och elektronisk

kommunikation finns i de viktigaste jämförelseländernas bolagslagar (särskilt med tanke på den senaste tidens internationella utveckling)? Vilka konsekvenser har eventuella ändringar med tanke på olika bolag och deras intressentgrupper?

Genomförandet av såväl utredningens allmänna del som dess särskilda del omfattar sammanställning av och rapportering om lagstiftning, förarbeten, litteratur och rättspraxis. Detta ska göras i den omfattning som undersökningen kräver. Utredningen omfattar också enkäter till och/eller intervjuer med företag, deras intressentgrupper och serviceleverantörer, myndigheter och forskare. För alla forskningsfrågors del är det viktigt att samla in och utvärdera senaste internationell praxis och information och internationella trender. För att kartlägga nuläget och göra en preliminär bedömning av eventuella lagändringars konsekvenser är det nödvändigt att även kartlägga och kombinera statistikuppgifter som gäller bolagsfältet.

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Utredningen hänför sig till regeringsprogrammets spetsprojekt för att stärka konkurrenskraften genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande.

Rapportering:

Slutrapport på finska.